

Työllisyysrahasto

Valiokuntien tapaaminen 16.2.2024
Toimitettu täydennettynä 20.2.2024 valiokuntien käyttöön

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund

Sisältö

- Työllisyysrahasto terhonkuoressa
- Hallitusohjelman kirjaukset Työllisyysrahaston kannalta
- Ajankohtaista Työllisyysrahaston taloudesta
- Aikuiskoulutusetuuksien lakkauttamisen tilannekuva

Materiaalia on täydennetty 20.2.2024 tapaamisessa saatujen kysymysten ja keskustelun johdosta.

- *Täydennyksiä on tehty sivuille 24, 25 ja 29*
- *Kokonaan uusia sivuja ovat 17, 27, 28 ja sivut 31-36*

A low-angle, upward-looking photograph of a diverse group of people, mostly young adults, wearing purple t-shirts. They are gathered in a circle, with their hands stacked on top of each other in the center, creating a pyramid shape. The background is a clear, bright blue sky. The overall mood is positive and collaborative.

Työllisyysrahasto terhonkuoressa

Työllisyysrahasto tuo turvaa työn muutoksissa

- Työllisyysrahaston on Finanssivalvonnan valvoma itsenäinen laitos
- Päätehtäviämme ovat
 - Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä
 - Työttömyysetuuksien rahoitus
 - Aikuiskoulutusetuuksien myöntäminen
- Työllisyysrahastolla on julkinen hallintotehtävä
- Toimintamme perustuu lakiin

Rahoitamme laajasti suomalaista työelämää

Palkansaajat

maksavat työttömyysvakuutusmaksuja.

1 424
milj. €

Työnantajat

maksavat työttömyysvakuutusmaksuja. Lisäksi he maksavat tietyissä tilanteissa omavastuumaksun sekä työsuhteen päättymisriitojen ja työsopimuslain mukaisesta yhteensovituksesta korvauksen.

1 349
milj. €

Valtio

rahoittaa osuuden työttömyysturvasta verovaroin.

717
milj. €

Työllisyysrahasto

Kerätyt maksut

3 491
milj. €

Maksetut rahoitusosuudet*

2 832
milj. €

Ylijäämä kartutti suhdanepuskurin nettovarallisuutta 625 milj. €.

Suhdanepuskurissa nettovarallisuutta yhteensä

1 258
milj. €

Maksamme ansiosidonnaisen päivärahan osuuden työttömyyskassoille.

1 039
milj. €

Maksamme työttömyysturvan ajalta kertyneen eläketurvan Eläketurvakeskukselle ja Valtion Eläkerahastolle.

604
milj. €

Maksamme peruspäivärahan osuuden Kelalle.

243
milj. €

Rahoitamme aikuiskoulutustukea.

178
milj. €

Maksamme palkkaturvan osuuden työ- ja elinkeinoministeriöön.

20
milj. €

Rahoitamme koulutuskorvausta (vain kunnat, seurakunnat, yhdistykset ja säätiöt ovat oikeutettuja).

8,8
milj. €

Rahoitamme ammattitutkintostipendejä.

11,5
milj. €

Maksamme valtion osuuden työttömyysturvasta työttömyyskassoille.

714
milj. €

*Sisältää hallintokulut
Vuoden 2022 luvut

Vuoden 2023 talousluvut
julkaistaan 27.2.2024

A woman with blonde hair, wearing a black face mask and a dark apron over a light-colored sweater, is working in a floral shop. She is surrounded by various flowers, including yellow and pink blooms. In the foreground, there are large, out-of-focus flowers. To the right, another woman with long blonde hair, wearing a green jacket and carrying a white tote bag, is looking towards the woman in the shop. The background is filled with shelves of plants and flowers, creating a lush and vibrant atmosphere.

Hallitusohjelman kirjaukset Työllisyysrahaston kannalta

Hallitusohjelman kirjaukset Työllisyysrahaston kannalta

- Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen; merkittävä toiminnallinen vaikutus Työllisyysrahaston toimintaan
- Työttömyysturvan leikkaukset vaikuttavat Työllisyysrahaston menoja vähentävästi → vaikutus työttömyysvakuutusmaksuihin
- Menosäästöjen kanavoinnin valmistelu VM:n johdolla toimivassa työryhmässä

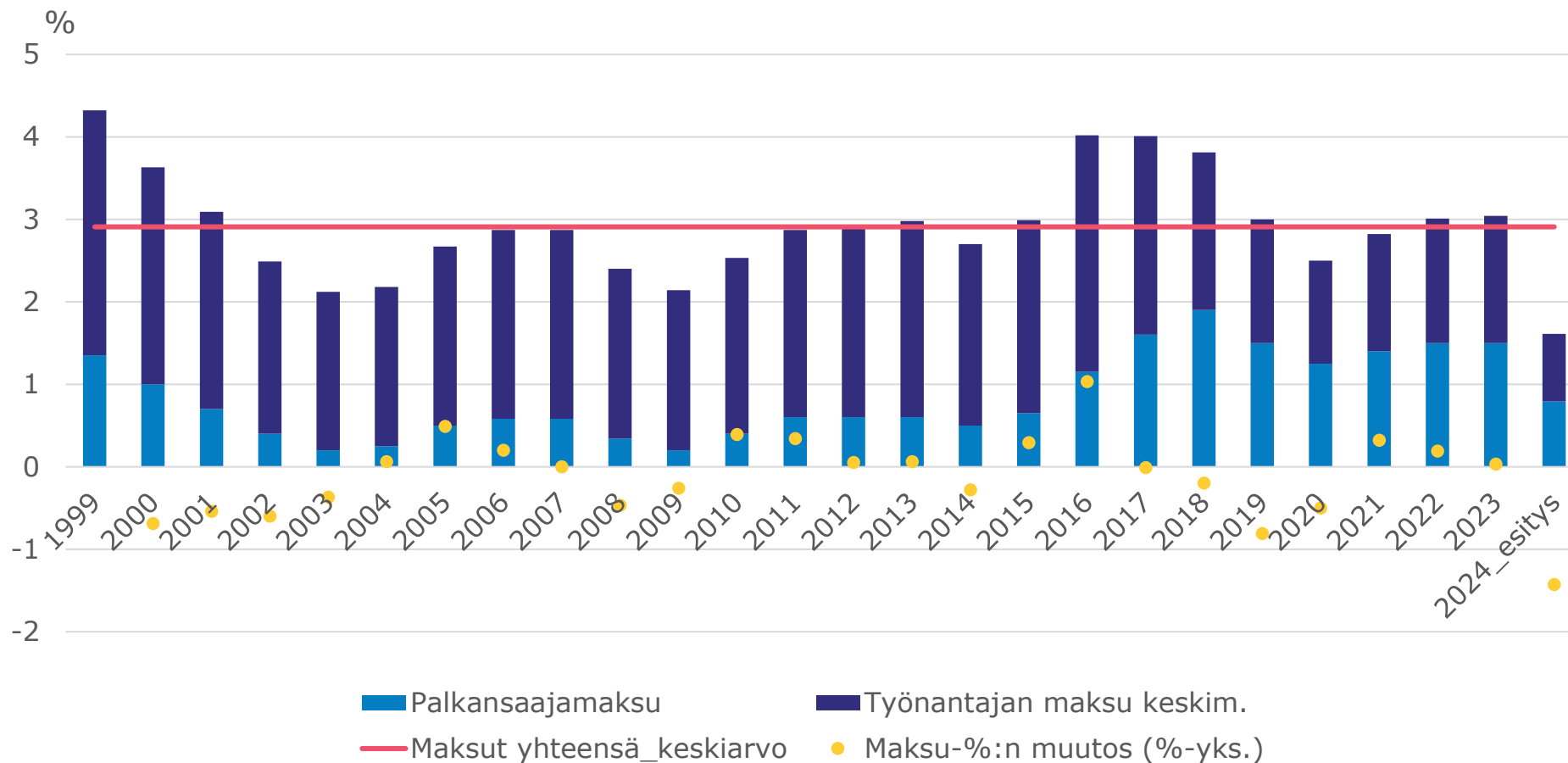
Budjettiriihen päätökset 19.9.2023

- Työttömyysvakuutusmaksun alentaminen tehdään Työllisyysrahaston esityksen mukaisesti.
- Suomen hallitus päätti tehdä työttömyysvakuutusmaksun 0,2 % alenemista vastaavan veronkiristyksen samana vuonna kuin maksualennus toteutuu, mikä toteutetaan ansiotuloverotuksen indeksitarkistuksen mitoituksessa.
- Lisätoimenpiteiden kartoittamiseksi perustettiin kolmikantainen työryhmä, jonka tehtävänä on kuvata näiden rahoituksellisten kytkösten mekanismit sekä selvittää erilaisia keinoja hallituksen tavoitteen saavuttamiseksi.
 - Työryhmä ottaa kokonaisratkaisussa huomioon ratkaisun vuoden 2024 työttömyysvakuutusmaksun (0,2 %) kevennyksen osalta.
 - Työmarkkinaosapuolten tehtävä työryhmässä on tuoda työhön etuuksien rahoitusjärjestelmiä koskeva asiantuntemuksensa.
 - Hallitus tekee kevään 2024 JTS-riihessä tarvittavat päätökset rahastotaloudessa tapahtuvien säästöjen kokonaisuuden kanavoimiseksi velkaantumisen taittamiseen hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työllisyysrahaston asema joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijana ja lainanottajana

- Työllisyysrahasto on vuonna 2020 laskenut liikkeeseen kaksi joukkovelkakirjalainaa, joiden määrä oli yhteensä 1 200 miljoonaa euroa. Toinen lainoista (600 milj. €) on maksettu pois kesäkuussa 2023 ja toinen (600 milj. €) erääntyy maksettavaksi vuonna 2027.
- Joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijana Työllisyysrahasto on pörssitiedottamisvelvollinen.
- Työllisyysrahastolla on luottoluokitus, jonka on antanut S&P. Luokitus on sama kuin Suomen valtiolla eli AA+/vakaat näkymät/A-1+. Luottoluokittajan arvio perustuu siihen, että Työllisyysrahastolla on keskeinen rooli ansiosidonnaisen työttömyysturvan ja muun sosiaaliturvan rahoituksessa ja että tämä rooli on tärkeää myös valtiovallalle.
- Vahva luottoluokitus on olennaista sekä rahan saatavuuden että sen hinnoittelun kannalta.
- Lisäksi Työllisyysrahasto on varautunut turvaamaan maksukykyään yritystodistusohjelmalla (300 milj. €, käyttämätön) sekä sitovilla valmiusluottolimiiteillä (yhteensä 600 milj. €, nostamattomia).
- Työllisyysrahaston kannalta olennaista on se, että sijoittajien ja pankkien luottamus säilyy siihen, että rahasto kykenee vastaamaan velvoitteistaan ja että rahaston kyky maksaa velkansa ei heikkene.
- On tärkeää huolehtia siitä, että rahaston maksuvalmius säilyy ja rahasto pystyy varmistamaan työttömyysturvan ja muun vastuullaan olevan sosiaaliturvan rahoituksen.
- Tämän turvaamisessa tehokas velanottokyvykyys on olennaista, mitä ilman maksun tasoa ja/tai nettovarallisuuden tasoa pitäisi pitää korkeammalla kuin nyt.

Työttömyysvakuutusmaksujen maksuprosentit 1999–2024

Työttömyysturvan rahoitus on sosiaalivakuutusperustainen eli työttömyysvakuutusmaksuilla voidaan kattaa vain laissa säädetyt vakuutettujen etuudet.

Etuuksien maksuun tarvittavat varat kerätään vakuutetuilta ja työnantajilta.

Työllisyysrahaston arvioita menosäästöjen kanavoimisesta

- Suomen hallituksen päättämien työttömyysturvavaleikkausten säästöt alentavat työttömyysvakuutusmaksujen tasoa.
 - Maksujen alentaminen johtaa verotettavan tulon kasvuun, vaikka mitään muita muutoksia ei tehtäisi.
 - Maksunalennusten kanavointi valtion taloutta hyödyntämään voidaan tehdä verotuksen kautta kuten vuonna 2024 tehdään.
 - Jos maksunalennusten vaikutus halutaan tehdä siten, että Työllisyysrahasto tilittää lisää rahaa valtiolle, rahaston täytyy rahoittaa tämä osuus työttömyysvakuutusmaksujen kautta.
 - Samoin täytyy tehdä, jos kanavointi tehtäisiin niin, että valtio esimerkiksi pienentäisi tai poistaisi kokonaan työttömyyspäivärahoihin maksettavan valtionosuuden.
 - Nämä johtaisivat lisäksi suurempaan työttömyysvakuutusmaksujen heilahteluun, kun isompi osa rahaston menoista pitäisi rahoittaa suoraan työttömyysvakuutusmaksuilla.
- TE-kuntasiirto vaikuttaa myös rahoitukseen vuodesta 2025.

A top-down view of a desk. In the center is a silver laptop. To its right is a pair of glasses. Above the laptop is a white plate with two croissants. To the right of the croissants is a white coffee cup filled with dark coffee. Above the coffee cup is another white coffee cup, also filled with dark coffee. A large green plant with yellow variegated leaves is on the left side of the desk. A yellow paper or mat is on the right side of the desk. The text 'Ajankohtaista Työllisyysrahaston taloudesta' is overlaid in white on the left side of the image.

Ajankohtaista Työllisyysrahaston taloudesta

Talousarvion 2024 lähtökohdat ja skenaariot

- **Kansantaloudessa** kasvu hidastunut ja kehitys sivuttaista näkymien ollessa negatiivisia, mutta työllisyys ja työttömyys ovat yhä hyvällä tasolla*.
- Perusennuste on tasainen, mutta riskejä myös heikentymälle on olemassa
- **Työllisyysrahaston näkymät** vuodelle 2023 ovat parantuneet, tulosennuste on ylijäämäinen ja ennuste nettovarallisuudesta vuoden 2023 lopussa on 2040 MEUR, mikä nostaa puskurin yli enimmäismäärän
- **Hallitusohjelmassa** on monia Työllisyysrahaston tehtäviin liittyviä kohtia. Kirjaukset mm. työttömyysturvan muutoksista ja aikuiskoulutustuen lakkautuksesta merkitsisivät Työllisyysrahaston rahoitusvastuulla olevien menojen pienenemistä.
- Talousarvion pohjana olevissa skenaarioissa on arvioitu, että hallitusohjelma vähentäisi Työllisyysrahaston menoja n. 200 MEUR vuonna 2024
- Talousarvio laadittu vakiodulla tavalla **skenaarioiden** avulla
 - Työllisyysrahaston perusennusteessa on huomioitu viimeaikainen kehitys ja pankkien/ennustelaitosten arviot tulevasta kehityksestä
 - Riskiskenaariossa on kuvattu heikentävä työttömyysnäköymä

*Näkymä muodostettu 16.8.2023 saatavilla olleista tilastoista, ennusteista ja tiedoista.

Työllisyysrahasto perusennuste	2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024
Työttömyysaste %	6,8	7,2	7,1
Työttömyysaste muutos	-0,9	0,4	-0,1
Työttömät työnhakijat	250 000	260 000	258 000
Palkkasumma muutos %	6,2	5,6	3,4

VM talousennuste 15.6.2023	2022	2023	2024
Työttömyysaste %	6,8	7,0	6,8
Työttömyysaste muutos	-0,9	0,2	-0,2
Palkkasumma muutos %	6,2	5,7	4,1

Työllisyysrahasto riskiskenaario	2022	2023	2024
Työttömyysaste %	6,8	7,6	8,5
Työttömyysaste muutos	-0,9	0,8	0,9
Työttömät työnhakijat	250 000	282 500	348 000
Palkkasumma muutos %	6,2	3,0	-0,1

Talousarvio ja rahaston talous 2024 eri skenaarioilla

- Näkymät taloudesta ja työllisyydestä, suhdannepuskurin lähestyminen enimmäismääräänsä sekä hallitusohjelman kirjausten arvioitu menoja alentava vaikutus, vaikuttivat arvioon työttömyysvakuutusmaksujen merkittävän alentamisen mahdollisuudesta
- Rahaston tulosennuste 2023 on n. 800 MEUR ylijäämäinen
 - Hyvällä tasolla pysyneet työllisyys- ja työttömyyskehitys tukevat tulosta
- Tulosennuste 2024 on**
 - perusennusteella ja VM:n ennusteella alijäämäinen n. 300 MEUR
 - riskiskenaariossa alijäämä on n. 800 MEUR

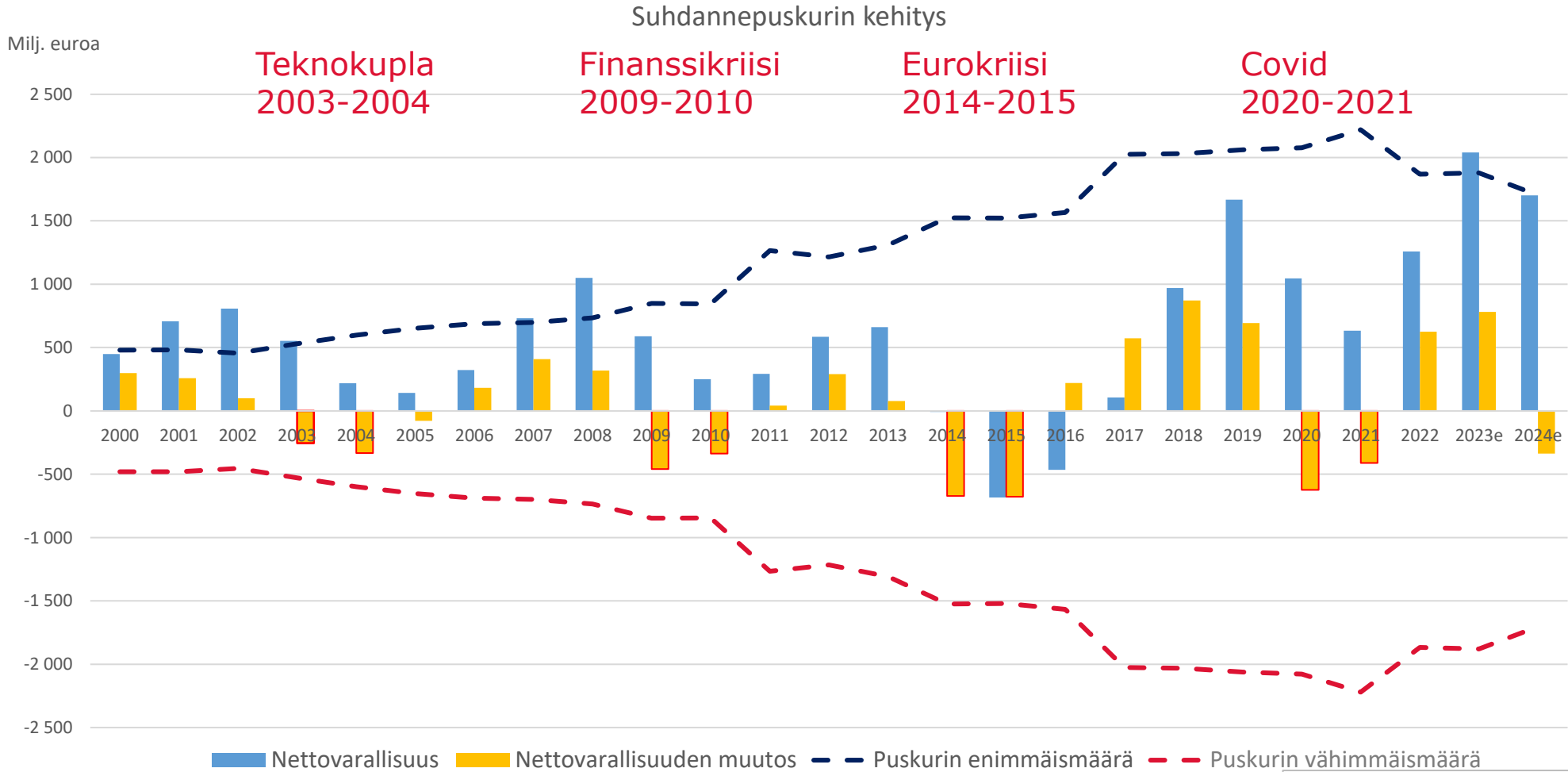
Talousarvio 2024	Vuosi 2023 ennuste 28.8.2023	Vuosi 2024 Perusennuste	Vuosi 2024 VM ennuste	Vuosi 2024 Riskiskenaario
Työttömyysaste-%	7,2	7,1	6,8	8,5
Palkkasumma, muutos-%	5,6	3,4	4,1	-0,1
Työttömyysvakuutusmaksu-%, keskiarvo	3,04	1,61	1,61	1,61
Tulos (nettovarallisuuden muutos), M€	782	-338	-288	-821
Nettovarallisuus (puskuri), M€	2 040	1 701	1 779	1 102

Talousarvio vuodelle 2024

Määrät %	2023e	Talousarvio 2024	Muutos
Työttömyysaste-%	7,2	7,1	-0,1
Palkkasumman muutos-%	5,6	3,4	-2,2
Työttömyysvakuutusmaksu-%, työnantajat keskiarvo	1,54	0,82	-0,72
Työttömyysvakuutusmaksu-%, työntekijät	1,50	0,79	-0,71
Talouden luvut, miljoonaa euroa*			
Työttömyysvakuutusmaksut	2 996	1 624	-1 372
Muut tuotot**	767	683	-83
Rahoitettavat menot ja etuudet	-2 980	-2 646	334
Nettovarallisuuden muutos	782	-338	-1 121
Nettovarallisuus	2 040	1 701	-338
Suhdannepuskurin enimmäismäärä	1 879	1 703	-176

*luvut vuodelta 2023 ovat arvioita ja tilintarkistamattomia, **sosiaali- ja terveysministeriön tilitys

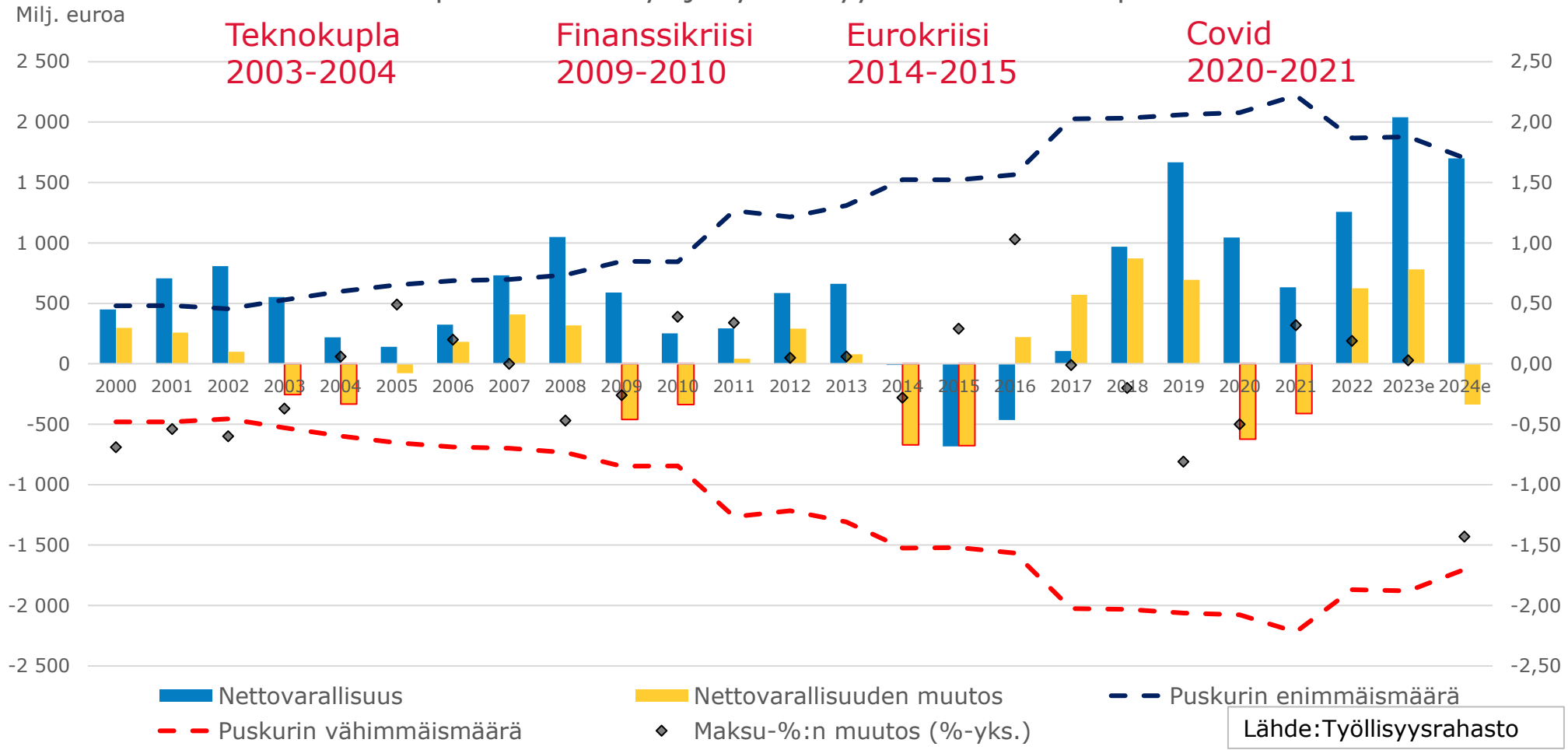
Työllisyysrahaston suhdannepuskuri on toiminut tarkoitetulla tavalla

Lähde: Työllisyysrahasto

Työllisyysrahaston suhdannepuskuri on toiminut tarkoitetulla tavalla

Suhdannepuskurin kehitys ja työttömyysvakuutusmaksuprosentin muutos

Työllisyysrahaston velkasalkun rakenne on vakaa

Erääntymiset

- Lainasalkussa seuraava erääntyminen on vasta vuonna 2027

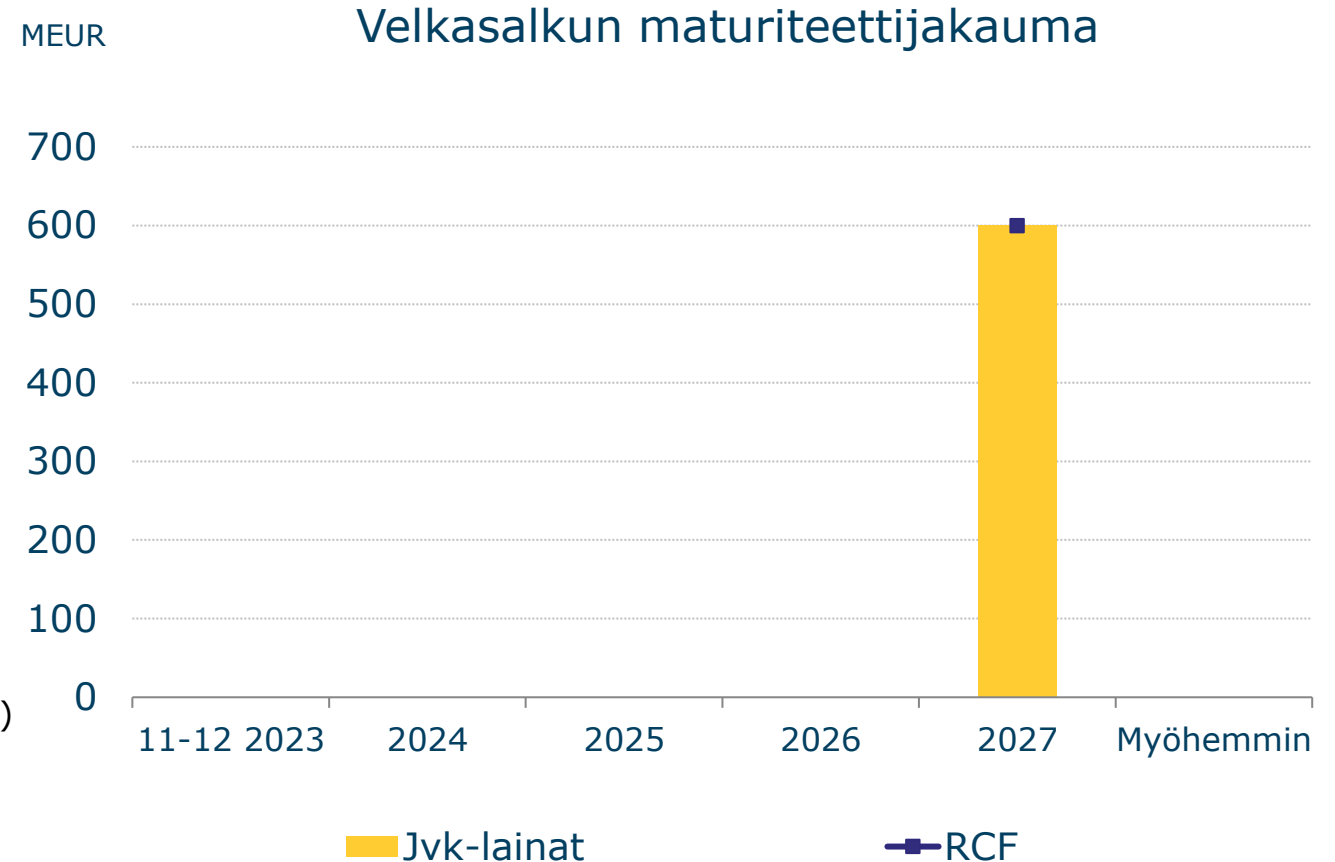
velkasalkun rakenne

- Joukkovelkakirjalaina
 - 600 MEUR
 - erääntyy 16.6.2027
 - 0.01% kuponkikorko
- Valmiusluottolimiitit (RCF), sitovia
 - Yhteensä 600 MEUR, nostamaton
 - Jakaantuu neljän pankin kesken
 - Erääntyvät 3/2027
- Yritystodistusohjelma (300MEUR)
 - Ei nostettuja eriä
 - Ohjelmalla ei ole eräpäivää

Luottoluokitus tukee velanottokykyä

- Työllisyysrahaston luottoluokitus (S&P) on AA+/a-1+/vakaat näkymät (sama kuin Suomen valtion)

Joukkovelkakirjalainan vuoksi Työllisyysrahasto on pörssitiedottamisvelvollinen

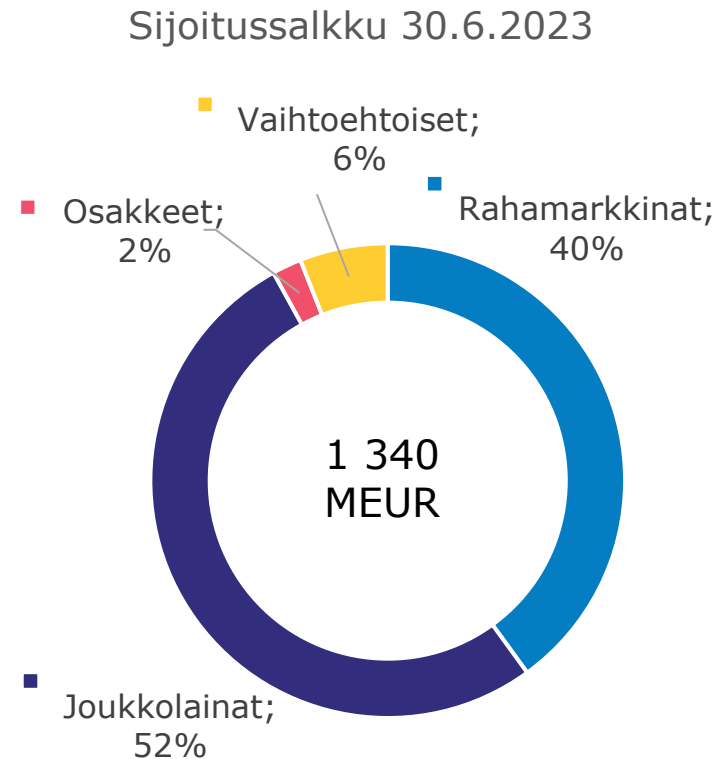
Sijoittaminen luonteeltaan vähäriskistä ja korkopainotteista

- Maksuvalmius on hyvä

Matalariskisyys ominaista

- **Työllisyysrahasto harjoittaa sijoitustoimintaa siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tulojen ja menojen eriaikaisuudesta johtuvien rahoitusyli jäämien sijoittamiseksi sekä maksuvalmiuden turvaamiseksi.**
- **Sijoittamisen aikajänne**
Työllisyysrahaston on varauduttava siihen, että talouden suhdanteiden kääntyessä lähes koko sijoitussalkku voidaan joutua realisoimaan ja jopa melko lyhyellä aikavälillä. → Matalariskinen sijoitusallokaatio suositeltavaa.
- **Riskinotto**
Perustavoitteena on pyrkiä tasaamaan suhdanteita ja pystyä käyttämään varoja. Erityisenä vaikeutena se, että noususuhdanteessa hankittu sijoitusomaisuus voidaan joutua realisoimaan laskusuhdanteessa. Kuitenkin sijoitukselle halutaan reaaliarvon säilyvyyttä. → Matalariskinen sijoitusallokaatio suositeltavaa.
- **Strateginen allokaatio**
Strategisen allokaation valinta on keskeisin tuoton ja riskin määrittäjä. Aikajänteen ollessa mahdollisesti lyhyt ja riskinottohalukkuuden pieni on allokaatiossa suotavaa painottaa vakaampia omaisuusluokkia ja hyvää hajautusta.

Sijoittaminen korkopainotteista

Tuotto kohtuullinen

- Saavutimme sijoittamillemme varoille 1,3 % tuoton (-2,7 %) tammi-kesäkuussa 2023
- Tuotto ylitti sijoitussuunnitelmaamme kirjatus tuotto-odotuksen ja oli varsin lähellä sijoitustoiminnan vertailutuottoa.

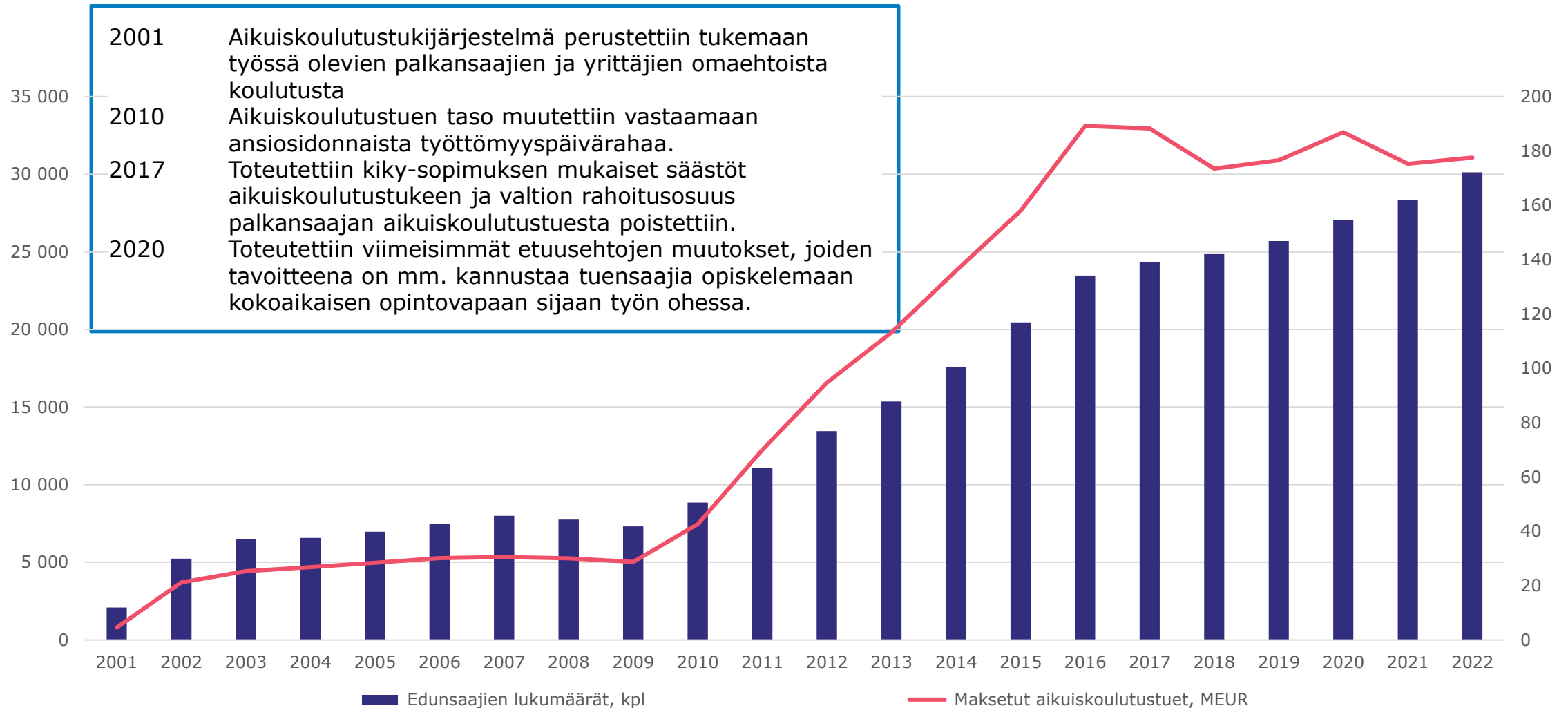
Työllisyysrahaston maksuvalmius on hyvä

- Sijoitusomaisuus ja saatavilla olevat velkainstrumentit tukevat statusta

A photograph of a woman in a floral shop. She is wearing a black face mask, a white ribbed sweater, and a dark apron. She is surrounded by various flowers, including yellow chrysanthemums and pink carnations. In the background, there are shelves with green watering cans and other plants. A customer with long blonde hair, wearing a green jacket and carrying a white tote bag, is seen from the back, looking at the flowers. The scene is lit with warm, indoor lighting.

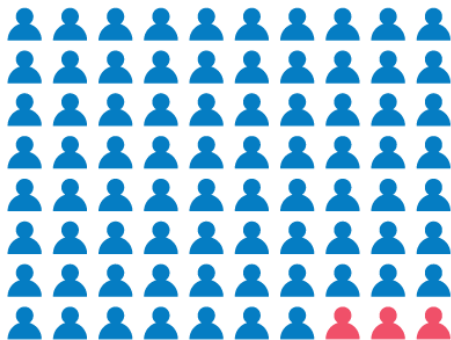
Aikuiskoulutustuoksien lakkauttamisen tilannekuva

Tuensaajien lukumäärä ja maksetut aikuiskoulutustuet 2001–2022

Tavoitteena tehokkaat digipalvelut ja tyytyväiset asiakkaat

AIKUISOULUTUSTUKEA SAI

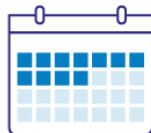
32 518

henkilöä, joista
96,7 % palkansaajia
ja 3,3 % yrittäjiä

PALKANSAAJAN AIKUISOULUTUSTUKIPÄÄTÖSTEN MÄÄRÄ

Tukioikeuspäätöksiä

41 048 kpl

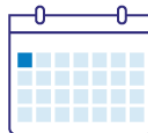

Keskimääräinen
käsittelyaika

11 pv

Maksupäätöksiä

144 659 kpl

Keskimääräinen
käsittelyaika

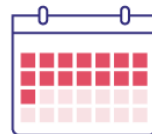
0,5 pv

Automaattisten
päätösten osuus **10 %**

Automaattisten
päätösten osuus **84 %**

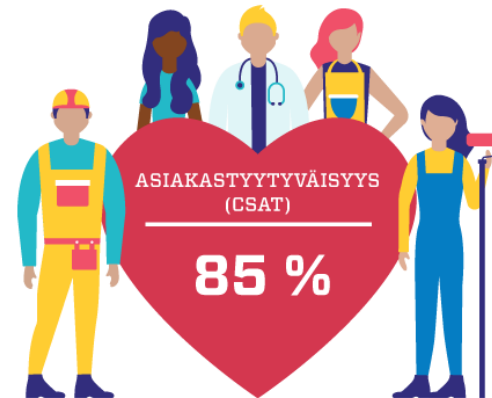
YRITTÄJÄN AIKUISOULUTUSTUKIPÄÄTÖSTEN MÄÄRÄ

1 415 kpl

Keskimääräinen
käsittelyaika

15 pv

AIKUISOULUTUSTUEN ASIAKASKONTAKTIT (KPL)

Kirjautumiset
asiointipalveluun
661 844

Viestit asiointi-
palvelussa
62 789

Sähköpostit
8 076

Puhelut
36 540

Laskurien
käyttökerrat*
278 356

Verkkosivujen
katselut*
2 117 196

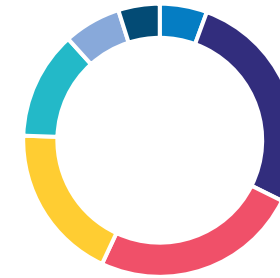
Aikuiskoulutustuen hyödyntämisen tunnusluvut: kohdentumisen koetut haasteet

Aikuiskoulutustuen saajat sukupuolittain vuonna 2023

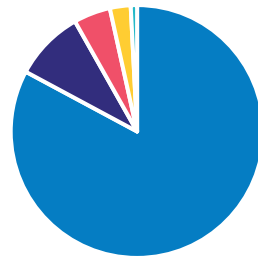
■ Miehet ■ Naiset

Aikuiskoulutustuen saajat iän mukaan vuonna 2023

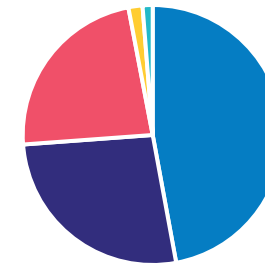
■ 25-29 ■ 30-34 ■ 35-39 ■ 40-44 ■ 45-49 ■ 50-54 ■ 55+

Millaiseen koulutukseen tukea saatiin vuonna 2023

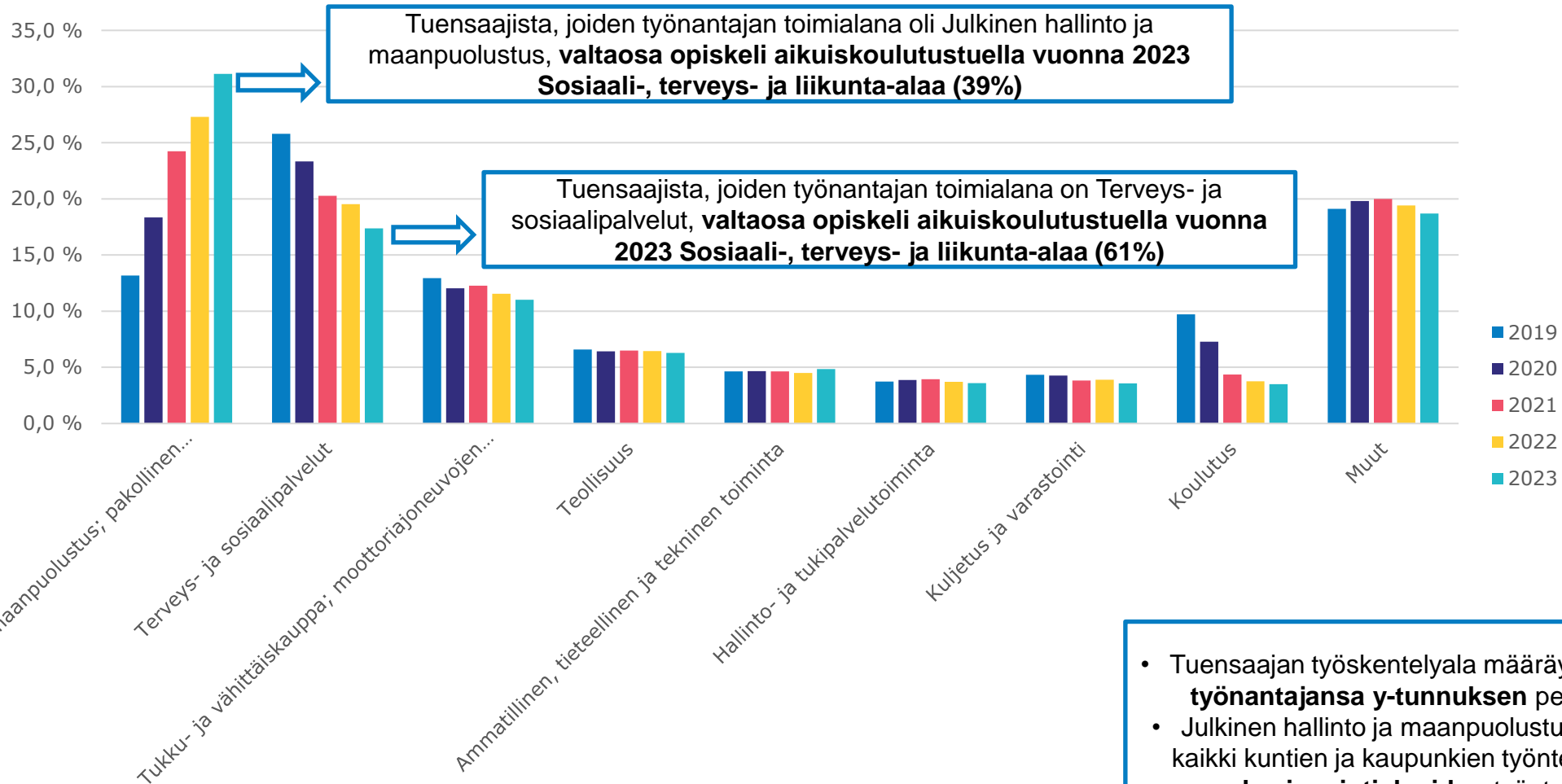
■ Tutkintoon johtava koulutus
■ Tutkinnon osa
■ Ammatillinen lisä- tai täydennyskoulutus
■ Erikoistumiskoulutus
■ Muu koulutus

Oppilaitokset, joissa kouluttauduttiin vuonna 2023

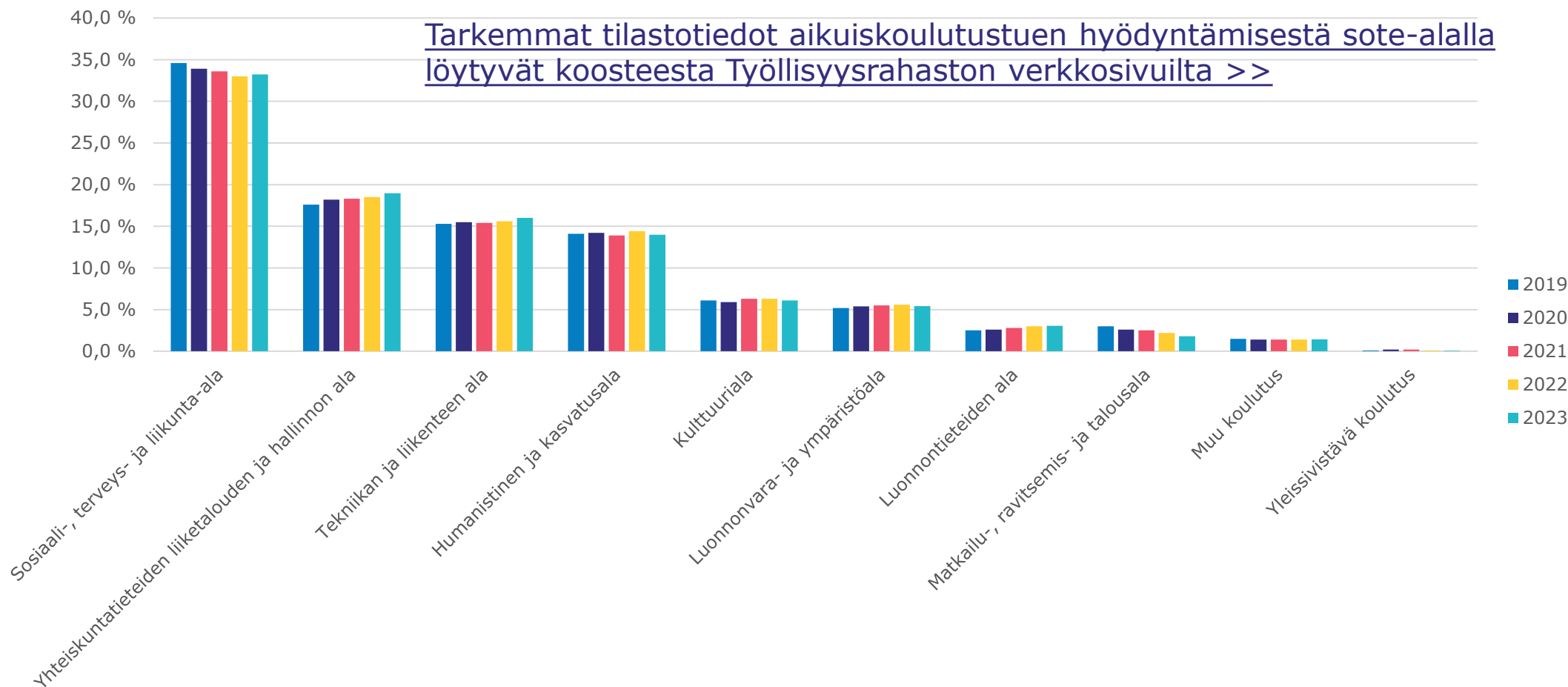
■ Ammattikorkeakoulut ■ Yliopistot
■ Ammatilliset oppilaitokset ■ Yleissivistävät oppilaitokset
■ Muut oppilaitokset

Miltä aloilta aikuiskoulutustukea hyödynnettiin vuosina 2019-2023, täydennetyt tiedot laatikoissa

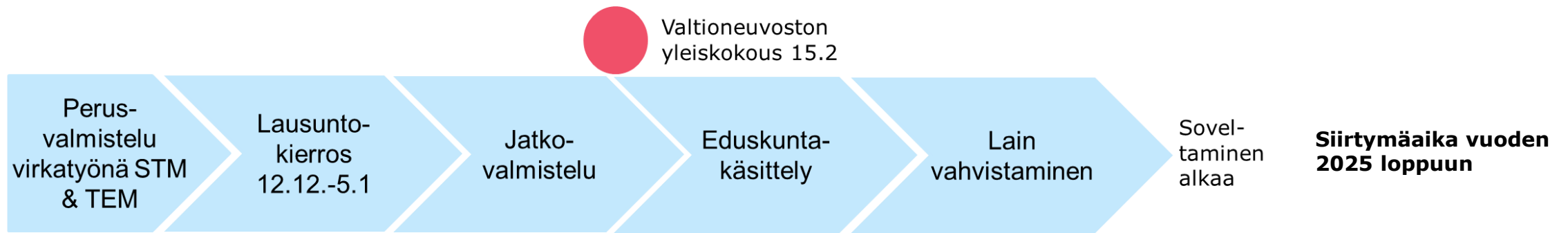

- Tuensaajan työskentelyala määräytyy hänen **työnantajansa y-tunnuksen** perusteella
- Julkinen hallinto ja maanpuolustus sisältää kaikki kuntien ja kaupunkien työntekijät sekä **hyvinvointialueiden** työntekijät

Mille aloille aikuiskoulutustuella kouluttauduttiin vuosina 2019-2023, lisätty linkki tarkempiin sote-alan tilastoihin

Aikuiskoulutusetuudet lakkauttavan lainsäädännön valmistelusta

Poliittinen tahtotila on selkeä: syksyllä 2024 alkavat opinnot halutaan rajata tuen ulkopuolelle

- Toimeenpanijana huolemme koskee niitä asiakkaita, jotka ehtivät huhti-toukokuussa* hakea tukioikeutta saatuaan opiskelupaikan syksylle 2024:
 - **oikeus saada tukea tutkitaan tukioikeuden ensihakemuksen vaiheessa ja annettu tukioikeuspäätös on lainvoimainen**
 - Tukioikeuden saamiseksi asiakkaan tulee mm. olla jo sopinut opintovapaasta työnantajansa kanssa
 - Tuen maksuvaiheessa tukioikeutta ei uudelleen käsitellä

*tukioikeutta saa nykyisin mukaan hakea 4kk etukäteen

Palkansaajan aikuiskoulutustukea haetaan kaksivaiheisesti

- Aikuiskoulutustuen hakemisesta säädetään aikuiskoulutusetuuksista annetussa laissa. Palkansaajan aikuiskoulutustuen hakeminen muutettiin kaksivaiheiseksi elokuussa 2020 voimaantulleella lakimuutoksella.
- Ennen lakimuutosta kokoaikaisella opintovapaalla olleet palkansaaja-aikuisopiskelijat pystyivät hakemaan tukea etukäteen yhdellä hakemuksella vaikka koko 15 kuukauden ajalle. Työn ohessa opintoja suorittavien palkansaajien tuli puolestaan hakea tukea takautuvasti kuukausittain.
- V. 2020 lakimuutoksella hakemisen prosessit haluttiin yhtenäistää siten, että kaikissa tilanteissa palkansaajat noudattavat yhteneväistä hakemusmenettelyä.
- Muutoksessa päädyttiin **kaksivaiheiseen hakemiseen**, jossa henkilö tekee ensin **tukioikeushakemuksen** (laissa "ensihakemus") valitsemalleen ajalle, **jonka perusteella Työllisyysrahasto tutkii tuen saamisen yleiset edellytykset** (lain 1 ja 5 §) sekä opintojen kuulumisen tuen piiriin (lain 6 §). Tukioikeuspäätöksellä ratkaistaan myös henkilön tuen perusteena oleva palkka (lain 12 §), jonka perusteella määräytyy henkilölle maksettavan tuen määrä. Tämän jälkeen **henkilön tulee hakea tukea maksuun kuukausittain takautuvasti maksuhakemuksella**. Maksuhakemuksen perusteella Työllisyysrahasto **ratkaisee maksettavan etuuden määrän kyseiseltä kuukaudelta** (lain 12 ja 12 a §)
- **Tukioikeushakemus ja maksuhakemus muodostavat kiinteän kokonaisuuden, jossa eri vaiheissa tutkitaan erilaiset, tuen saamiseen vaikuttavat seikat.**

Esimerkki taannehtivuudesta asiakkaan näkökulmasta

- Työntekijä saa huhtikuussa oppilaitokselta tiedon opiskelupaikasta syksylle 2024 (tukea voi hakea aikaisintaan 4kk ennen opintojen alkamista)
 - Hän sopii opintovapaasta esimerkiksi 1.8.2024 alkaen työnantajansa kanssa voidakseen hakea tukioikeutta (opintovapaa on yksi tuen saamisen ehdoista)
 - Hän hakee tukioikeutta Työllisyysrahastolta nykyisin voimassa ollessa huhtikuussa
 - Etuuskäsittelijä käsittelee tukioikeushakemuksen ja antaa siihen myönteisen, lainvoimaisen päätöksen, **jossa todetaan henkilöllä olevan oikeus aikuiskoulutustukeen ajalla pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv.**
 - Tuensaaja jää sovitusti opintovapaalle 1.8. ja aloittaa opiskelun täysipäiväisesti
 - Hän voi hakea ensimmäistä kertaa tukea maksuun tukikuukauden (elokuu) päätyttyä 1.9.
 - **Tässä vaiheessa hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisesti sovellettaisiin aikuiskoulutusetuuslain kumoavaa lainsäädäntöä, eikä tuensaaja saisikaan tukea maksuun**
 - Hänen tulisi ratkaista opiskeluajan taloudellinen tuki jollakin toisella tavalla tai pyrkiä neuvottelemaan töihin paluusta oman työnantajansa kanssa, joka on todennäköisesti palkannut määräaikaisen opintovapaan sijaisen

Taustamateriaalia aikuiskoulutuksesta päätöksentekijöille

Olemme keränneet verkkosivuillemme kattavasti tietoa aikuiskoulutuksesta. Sivulta löydät mm.

- Perustietoa aikuiskoulutuksesta ja sen rahoituksesta
- Tilastotietoa miten aikuiskoulutustukea on käytetty, myös tarkemmat sote-alaan liittyvät tilastot
- Työllisyysrahaston lausunnon hallituksen lakiesityksen luonnokseen toimeenpanon näkökulmasta
- Työllisyysrahaston arvio erilaisiin aikuiskoulutustuen kehittämisehdotuksiin
- Keväällä 2023 toteutetun aikuiskoulutustuen asiakastutkimuksen tulokset

<https://www.tyollisyysrahasto.fi/aikuiskoulutuksesta-paattajille/>

Lisätietoja tapaamisen aiheista

Janne Metsämäki, toimitusjohtaja
janne.metsamaki@tyollisyysrahasto.fi, 040 522 3614

Karo Nukarinen, johtaja, talous- ja rahoitus, toimitusjohtajan varahenkilö
karo.nukarinen@tyollisyysrahasto.fi, 050 564 0920

Tuulikki Saari, johtaja, asiakkuudet
tuulikki.saari@tyollisyysrahasto.fi, 040 679 8065

Yleiset materiaalityönnöt: viestinta@tyollisyysrahasto.fi

Lausuntopalaute, kooste toimeenpanijan näkökulmasta

Julkaistu aiemmin Työllisyysrahaston [uutiskirjeessä poliittisille päättäjille >>](#)
Lisätty valiokuntien materiaaliin 20.2.2024

Lausuntopalaute, toimeenpanijan havainnot

Työllisyysrahasto on perehtynyt 78:aan lausuntoon, jotka saapuivat aikuiskoulutustuen ja ammattitutkintostipendin lakkauttavaan lakiluonnokseen liittyen.

- Aikuiskoulutustuen ja ammattitutkintostipendin lakkauttava lakiesitys keräsi pääosin kriittisiä lausuntoja.
- Työllisyysrahasto pitää toimeenpanijana tärkeänä, että siirtymäsäännöksiä selkeytetään, jotta lakimuutos on selkeästi toimeenpantavissa.
- Lausunnoissa esitettiin aikuiskoulutustuen kehittämistä lakkauttamisen sijaan tai vaihtoehtoisesti esitettiin, että nykyistä tukimuotoa ei tulisi lakkauttaa ennen kuin korvaava tukimuoto on selvillä.

Siirtymäsäännöksen selkeyttäminen nähdään tarpeelliseksi

Työllisyysrahasto jätti oman lausuntonsa heti lausuntoajan alkupuolella. Valtaosassa muiden lausuntoja viitattiin rahaston antamaan lausuntoon tai nostettiin esille samoja huomioita.

- Lausunnossamme korostimme, että on ensisijaisen tärkeää selkeyttää lakkautuksen siirtymäsäännöstä. E erityisen tärkeää on ottaa kantaa siihen, tuleeko lakkautuksella olemaan takautuvasti vaikutuksia ennen lain voimaantuloa saapuneisiin hakemuksiin tai myönnettyihin tukiin.
- Lakimuutos tulisi olla selkeästi toimeenpantavissa eikä esitettyihin lakimuutoksiin saa jäädä epäselvyyksiä tai ristiriitaisuuksia, jotka asettaisivat niin Työllisyysrahaston toimeenpanijana kuin nykyiset tuensaajat sekä tuen hakemista suunnittelevat kansalaiset vaikeaan asemaan.
- Myös osa muista lausunnon antaneista tahoista, kuten oikeusministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö, ovat tuoneet lausunnossaan esiin tarpeen selkeyttää siirtymäsäännöstä. Oikeusministeriön lausunnon mukaan oikeusvarmuuden kannalta asianmukaisemmalta vaikuttaisi sitoa oikeus saada tukea tietyn siirtymäajan lain kumoutumisen jälkeen sen sijaan, että siirtymäsääntelyssä tuen saanti riippuisi opintojen alkamisajankohdasta.

Lausunnoissa huolena osaavien työntekijöiden saatavuus

Selvä enemmistö lausunnon antajista vastusti esitystä aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta. Lausunnoissa esitettiin aikuiskoulutustuen kehittämistä lakkauttamisen sijaan tai katsottiin vaihtoehtoisesti, että nykyistä tukimuotoa ei tulisi lakkauttaa ennen kuin korvaava tukimuoto on selvillä. Muutamissa lausunnoissa lakkautusesitys sai myös kannatusta.

- Lausuntoja saapui runsaasti SOTE- sekä opetusalan edustajilta. Lausunnoissa korostettiin erityisesti alojen tutkintopainotteisuutta ja työvoimapulatilannetta. Alojen opiskelijat edustavat merkittävää osaa aikuiskoulutustuen saajista ja lausunnonantajien huolena on, että tuen lakkauttaminen vaikuttaa osaavien työntekijöiden saatavuuteen. Useassa lausunnossa korostettiin myös, että aikuiskoulutustuen lakkauttaminen on vastoin hallitusohjelman nimenomaista sitoumusta parantaa koulutetun sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuutta ja lisätä alojen vetovoimaa.
- Useissa lausunnoissa kyseenalaistettiin esitysluonnoksen arviot väestön yhtäläisistä mahdollisuuksista jatkuvaan oppimiseen tuen lakkauttamisen jälkeen. Kritiikki kohdistui erityisen paljon siihen, että opintotukijärjestelmä soveltuisi tukemaan aikuisväestön opiskelua taloudellisesti riittävällä tasolla. Lausunnoissa viitattiin Suomen sitoutuneen ILO:n yleissopimuksen 140 mukaiseen taloudellisesti tuetun opintovapaan mahdollistamiseen ja siihen, että perustuslaissa 16 § taataan jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Muun muassa oikeusministeriö piti välttämättömänä, että opintotukijärjestelmän rajoitteet huomioidaan esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa ja lakkautuksen vaikutukset tiettyihin väestön ryhmiin arvioidaan kokonaisvaltaisesti.
- Suurimmassa osassa lausuntoja viitattiin Työllisyysrahaston viime keväänä tekemään Aikuiskoulutustuen koettu vaikutus - asiakastutkimukseen ([linkki](#)), erityisesti arvioitaessa tuensaajien motivaatiotekijöitä sekä lakkautuksen merkittävyyttä aikuisväestölle.
- Erittäin merkittävä osa lausunnonantajista kiinnitti erityistä huomiota valmistellun lakkautuksen pikaiseen aikatauluun ja sen merkitykseen kansalaisten näkökulmasta.

Lausunnoissa myös vähemmistöjen näkökulmia

Lausuntokierros toi esille myös vähemmistöjen näkökulmia aikuiskoulutustuen lakkauttamisen vaikutuksiin.

- Esimerkiksi Saamelaiskäräjät ja Saamelaisalueen koulutuskeskus toivat lausunnoissaan esiin, että aikuiskoulutustuen lakkauttaminen vaikuttaisi merkittävästi saamenkielisen henkilöstön saatavuuteen.
- Lisäksi Kuuloliitto ry toi lausunnossaan esiin, että aikuisiällä tapahtuvat kuulonalenema voi johtaa uudelleen kouluttautumisen tarpeeseen.
- Kuntoutussäätiö puolestaan nosti esille, että monet oppimisvaikeuksista kärsivät aikuiset aloittavat nuorena fyysisesti kuormittavan työn, jolloin alan vaihtaminen voi terveydellisistä syistä tulla välttämättömäksi. Tällaisissa tilanteissa oikeus ammatilliseen kuntoutukseen ei välttämättä toteudu.

Lausunnot ammattitutkintostipendiin liittyen

Useat lausunnonantajat eivät myöskään kannattaneet ammattitutkintostipendin lakkautusta, vaikka niissä tunnistettiin stipendien vähäinen hakuprosentti.

- Ammattitutkintostipendeihin liittyen lausunnoissa nostettiin erityisesti esiin se, ettei stipendin lopettamisesta oltu sovittu hallitusohjelmassa, eikä tällaisesta toimenpiteestä tiedotettu etukäteen.
- Lausunnoissa korostettiin ammattitutkintostipendin olevan koulutusjärjestelmän ainoa selkeästi työntekijäammateissa toimiville suunnattu tukimuoto, jolla palkitaan ammatillisen tutkinnon suorittajia.

Kiitos!

Tutustu tarkemmin tehtäviimme ja niiden merkitykseen:

<https://youtu.be/A69XfNIGUHg?si=gITSZIZW189kgo-C>

Tutustu tarkemmin työttömyysturvan rahoitukseen ja Työllisyysrahaston suhdannepuskuriin:

<https://youtu.be/NV7AdMy9qMo?si=sH1ZG4KEn1Uij9JI>

@tyollisyysrahasto

@tyollisyysrhsto

@tyollisyysrahasto

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund